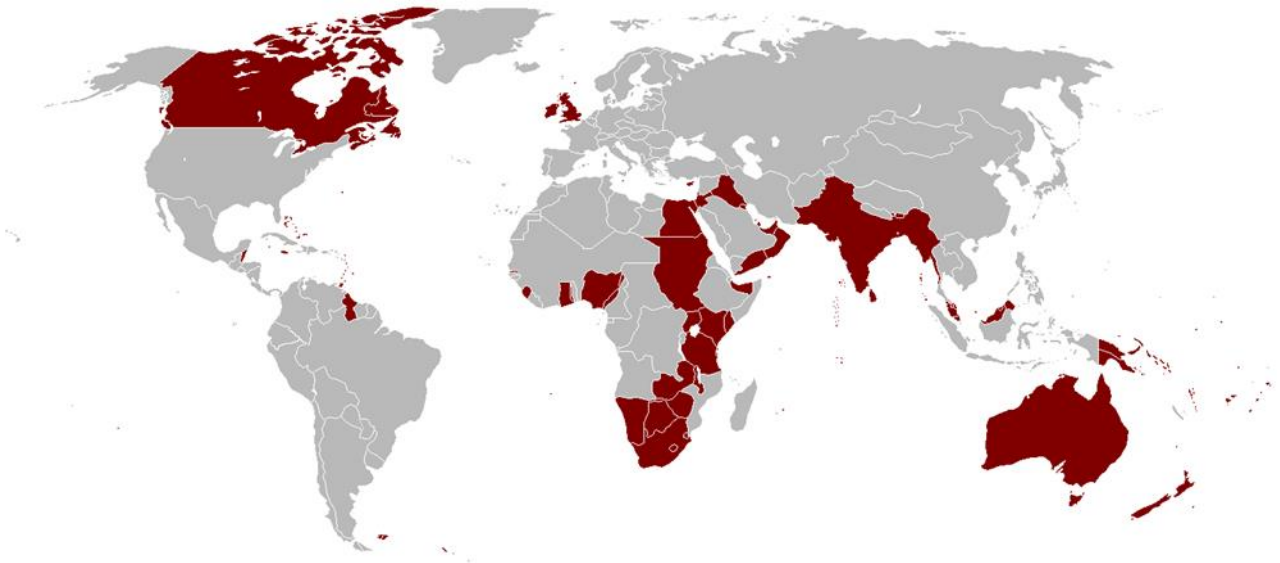

**III. GALAMBOS KATALIN EMLÉKVERSENY
2024-2025**

Nagy-Britannia gyarmatbirodalma

A Brit Birodalom 1921-es kiterjedése

CSAPATNÉV

.....
A csapat tagjai:

Név	Osztály

Végső összesítés

Feladatok	Maximális pont	Megszerzett pont
Földrajz	75 pont	
Történelem	75 pont	
Összesen	150 pont	

Kedves Csapatok!

Egy képzeletbeli utazásra hívunk Benneteket! Ismerjétek meg az egykori brit gyarmatbirodalomhoz tartozó államokat egy kicsit másképpen is!

A feladatok egy része az iskolai tananyaghoz kapcsolódik, egy másik része kicsit túlmutat a tananyagon, ott a kiadott irodalmakban keressétek a helyes válaszokat!

Ügyeljetek a pontos kitöltésre, az esetleges javítások legyenek egyértelműek!

A feladatlap leadási határideje: 2025. január 31. péntek 9:40 óra

Jó munkát kívánunk!

Történelem – Földrajz Munkaközösség

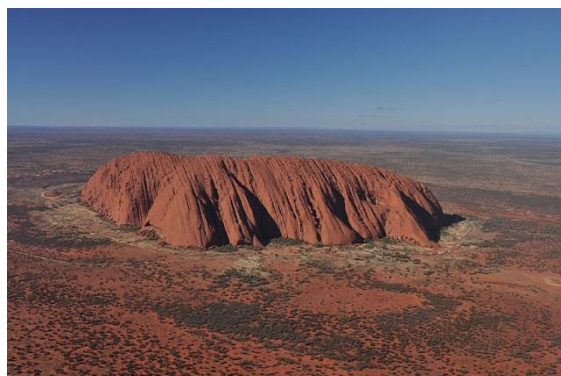
FÖLDRAJZ

1. A feladat utasításainak megfelelően töltsétek ki az alábbi táblázatot! Minden jó válasz 1 pontot ér.
15 pont

a) Melyik országban forgatták az alábbi filmeket?

	
a) Az ország neve:	a) Az ország neve:
3.	3.
4.	4.

b) A déli szélesség 39 és nyugati hosszúság 175 fokán található vulkán az egyik filmben központi szerepet játszik. **Írjátok a valódi földrajzi nevét a harmadik sorba a megfelelő ország alá!**

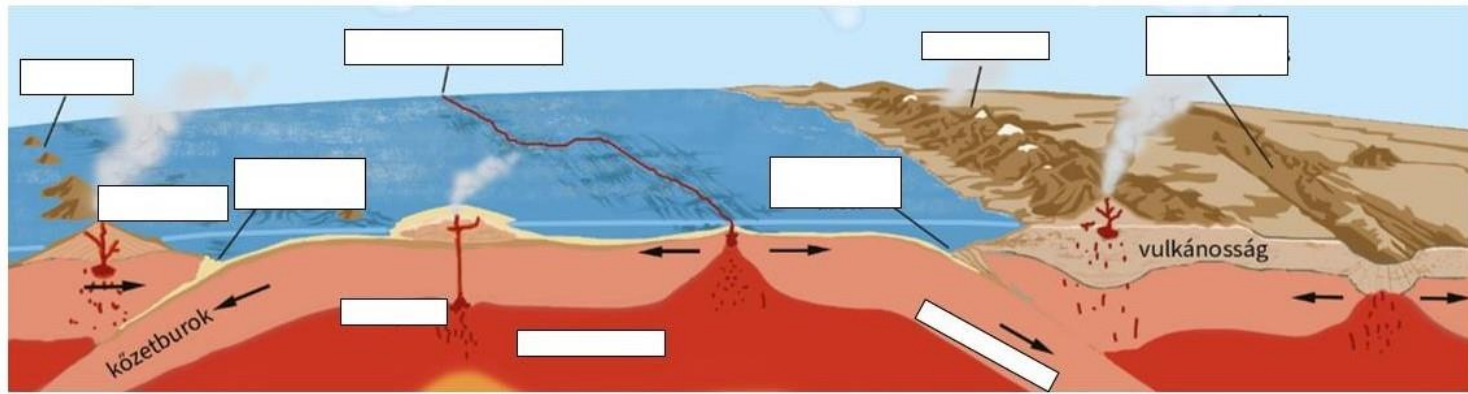
c) Hol található a képen látható óriási sziklatömb? **Írjátok a nevét a harmadik sorba a megfelelő ország alá!**

d) **Írjátok be az alábbi állítások sorszámát a táblázat negyedik sorába a megfelelő ország alá!** Egy állítás akár mindkét országra is igaz lehet. Karikázzátok be annak az állításnak a sorszámát, amelyik egyik országra sem igaz!

1. Itt épült a világ leghosszabb kerítése, ami hosszabb, mint a kínai Nagy Fal.
2. Földrajzi értelemben a világ leginkább elszigetelt országa.
3. Az ország címerében kenguru található.
4. Fővárosa nem a legnagyobb népességgel rendelkező település az országban.
5. A nyár júniusban kezdődik.
6. Itt található az Argyle bánya, mely a világ egyik legnagyobb gyémánt ellátója.
7. Az itt található egyik város jelképe híres operaháza.
8. Geológiai értelemben két kőzetlemez ütközésével keletkezett vulkanikus szigetív.
9. Az ország nevének eredete a latin *déli föld* kifejezésből ered.
10. Itt él a takahe.
11. Óslakosaik a maorik.

2. Írjátok be a hiányzó kifejezések számát az ábra megfelelő részébe!

10 pont

1. asztenoszféra	6. kontinentális árokképződés
2. szigetív	7. rétegvulkán
3. alábukó lemez	8. mélytengeri árok
4. mélytengeri árok	9. óceánközépi hátság
5. hegység	10. forrópont

3. A feladat India gazdasági életéhez kapcsolódik.

10 pont

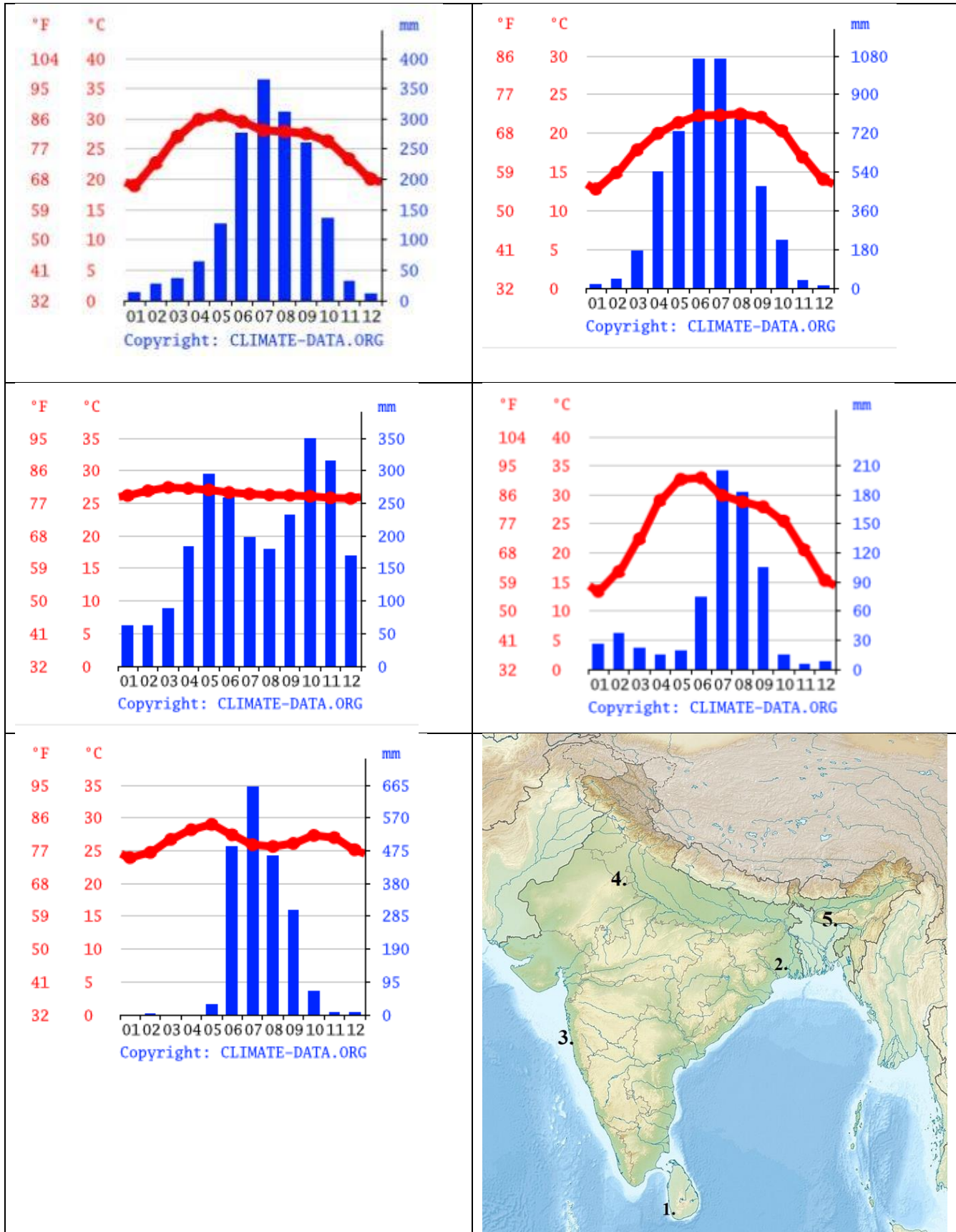
Milyen iparágban vannak jelen, mit gyártanak a Magyarországon is telephellyel rendelkező indiai cégek? Hol vannak a magyarországi telephelyei, irodái, üzemei? (Elemenként 0,5 pont)

A cég neve	Iparág / termék	Telephely/iroda/üzem
Apollo, Vredestein		
Sun Pharmaceutical Industries Ltd		
SMR Automotive Mirror Technology		
Tata Consultancy Services Limited		
Wipro Ltd		
Satyam Computer Services Limited		
Flex Films Europe		
Birla Carbon		
Everest Kanto Cylinders EKC		
Global Green Europe		

4. A feladat India éghajlatához kapcsolódik.

5 pont

Írjátok a térképen levő számokat a megfelelő klímadiagram mellé!

5. Döntések el az Indiára vonatkozó állításokról, hogy igazak, vagy hamisak!**5 pont**

Állítás	Igaz	Hamis
India népességének legnagyobb része a buddhista vallás követője.		
India hivatalos nyelvei a hindi és az angol.		
India társadalmi fejlődését elősegíti, hogy nagyon alacsony az írástudatlanok száma.		
A legtöbb embert a mezőgazdaság foglalkoztatja Indiában.		
Az indiai mezőgazdaság nagyon magas termelékenységű.		
Az öntözőrendszerek hiánya miatt az ország több területén a monszunesők kiszolgáltatottá teszik a gazdákat.		
India Földünk egyik legnagyobb üvegházgáz-kibocsátója.		
A textilipar több évszázados múltra tekint vissza, az indiai szövetek és selymek mindig is keresettek voltak Európában.		
Az autóipar nem játszik jelentős szerepet India gazdaságában.		
India gazdaságában jelen vannak a legmodernebb ágazatok is: a legnagyobb fejlődés a szoftverkészítést jellemezte.		

6. A mondatokban Indiával kapcsolatos, könnyebben és nehezebben észrevehető szavak bújnak meg. Írjátok be a négyzetekbe egymás után a szavakat! Ahány négyzetet látsz, annyi szót rejt a mondat.**5 pont**

Aranyérmeket akasztanak Párizsban egy krikettező nyakába.		
Picinke kecskebéka furán ugrál a Gangesz partján.		
A banánfarmon szundító férfi vedel hideg kávét.		
Pár pamutzokni jut a vevőnek Mumbai piacán.		
Lentről juh indul a havas Himalája lejtőire.		

7. A feladat Kelet-Afrika társadalomföldrajzához kapcsolódik.

10 pont

A megadott internetes forrás segítségével egészítsétek ki a szöveget. Ahol a (2) szám szerepel, oda kettő szót kell beírni! A beírandó szavakat a táblázat megfelelő helyére írjátok be!

Ásványkincsekben [1] Kelet-Afrika, kiemelhető Zimbabwe [2] , krómérce, lítiumtartalmú ásványai, Zambia [3] és a [4] , valamint Madagaszkár grafit- és csillámbányászata. Az energiatermelés rendkívül szerény, az elektromos energia előállításában pedig Mozambik emelkedik csak ki, de ez is mindössze 2,2%-át adja a kontinens teljes értékének.

...Kelet-Afrika komoly problémája a [5] (2) : kiemelkedik 1-2 M fertőzőttel Zambia, Zimbabwe, Malawi, Kenya, Tanzánia, Mozambik, Etiópia. Ugandában viszont alkalmanként [6] lépett fel és pusztított a lakosság körében. A terület magas maláriaveszéllyel is jellemezhető. Északi részeit Afrikán belüli viszonylatban is komolyan sújtja a [7] , míg több helyen a higiéniai körülmények miatt vannak gondok. A térség országaiban az egészségügyi ellátás döntően alacsony színvonalú. A népességszám változását a születés, a halálozás, a betegségek és a kivándorlás mellett a [8] (2) és az etnikai, politikai okok miatti [9] is befolyásolják.

A mezőgazdaság általános jellemzője a nomád állattartás (híres képviselőik a [10] , ahol a feltételek adottak, valamint a kezdetleges szintű földművelés és egyes területeken az exportnövények ültetvényes termesztése.

1.	2.
3.	4.
5.	6.
7.	8.
9.	10.

8. A feladat Afrika országaihoz kapcsolódik.**15 pont****Válaszoljatok az egyes országokhoz kapcsolódó kérdésekre!**

1.	A Szuezi-csatorna forgalmát felügyelő ország, amelyiknek ebből komoly bevételei is vannak.	
	Milyen hosszú a csatorna?	
	Hány év alatt épült?	
2.	Melyik országban található a világ legmélyebb bányája?	
	Milyen ásványkincset termelnek ki?	
	Kb. milyen mély lehet a bánya?	
3.	Melyik a világ legszélesebb vízesése?	
	Mely országok határán található?	
	Ki fedezte fel?	
4.	A legfiatalabb állam?	
	Mikor nyert felvételt az ENSZ-be?	
5.	Melyik a világ második legmélyebb tava?	
	Milyen mély?	
	Melyik nagy geológiai rendszer részét képezi?	
	Ebben a geológiai rendszerben milyen mozgást végeznek a kőzetlemezek?	

Történelem

1. A feladat Afrika gyarmatosításához kapcsolódik

Állapítsd meg az alábbi mondatok igazságtartalmát! Tegyetek X-et a táblázat megfelelő helyére!
(Szakirodalom: 20. századi egyetemes történet 1890-1945 I. kötet)

ha az állítás mindkét tagmondata igaz : **I-I**

ha az állítás első tagmondata igaz , a második hamis : **I-H**

ha az állítás első tagmondat hamis , a második igaz : **H-I**

ha mindkét tagmondat hamis : **H-H**

Állítás	I-I	I-H	H-I	H-H
1. Egyiptomban 1883-tól a brit megbízott, Cromer kezében volt az irányítás, és az angolok Egyiptom katonai megszállását gazdasági és oktatási reformokkal kombinálták.				
2. A britek a fashodai incidens során gazdasági célból nem engedtek a franciáknak , a konfliktushoz mérten nagy katonai és diplomáciai nyomást gyakoroltak.				
3. A britek Egyiptomot és Szudánt a birodalmi politika elsőrendű hídfőállásaként kezelték, így az Indiához és a Távols-Kelethez vezető hajózási útvonalakat is ellenőrizhették.				
4. A brit diplomácia az első marokkói válságot (1906) követően , a németekkel és az olaszokkal együtt egyezményben ismerte el Etiópia függetlenségét.				
5. 1910-ben zavargások és angol ellenes tüntetések kezdődtek Egyiptomban, a kormányzónak kinevezett Sir Gorst reformok bevezetésével leszerelte a lázongókat.				
6. Lord Kitchener Egyiptom kormányzójaként 1911-14 között reformokat vezetett be, amely következtében egy új alkotmány keretében 1913-ban összeülhetett a helyi parlament.				
7. 1890-ben aláírt német-angol Helgoland-egyezmény értelmében Uganda brit érdekszférába került, de Németország nem ismerte el Anglia védnökségét Zanzibár felett.				
8. A századfordulón Madagaszkár szigetén is lezárult a több évtizedes angol-német vetélkedés, az 1883-ban kezdődő háború 1885 decemberéig elhúzódott.				
9. Cecil Rhodest az angol kormány 1890-ben nevezte ki Fokföld miniszterelnökének, aki nem nézte tétlenül, hogy a gyémánt – és aranylelőhelyek a búrok birtokába kerüljenek.				
10. 1899. október 11-én kitört a búr háború, az angolok 700000 főnyi katonájával szemben 50000 búr állt szemben.				

- 2. A feladat az angol-búr háborúhoz kapcsolódik. 10 pont
A História folyóirat cikke segítségével pótoljátok ki az alábbi mondatokat valamelyik választható lehetőséggel! Húzzátok alá a helyes megoldást!**
- 1. Fokföld-ben holland gyarmatként került végleg brit kézre.**
- a. 1814. b. 1872. c. 1899.
- 2. A fehér lakosság többségét holland, német, francia telepesek leszármazottjai a alkották .**
- a. hererok b. búrok c. zuluk
- 3. Transvaal és Oranje Szabad államot alapították a**
- a. trapperek b. trekkerek c. trappisták
- 4. 1898-ban Transvaal adta a világ aranytermelésének%-át.**
- a. 12% b. 18.5% c.27,5%
- 5. Cecil Rhodesról Rhodesiának nevezett ország mai neve**
- a. Zimbabwe b. Botswana c. Zanzibár
- 6. Cecil Rhodes szeretett volna egy Fokföldtől-.....tartó vasútat építeni.**
- a. Alexandriáig b. Fashodáig c. Kairóig
- 7. Ki pénzelte Cecil Rhodes gyémánt vállalkozását, amely 90%-os monopóliumot szerzett a világ gyémánt kitermelésében?**
- a. Rockefellerék b. angol állam c. Rothschildok
- 8. Kiktől vásároltak korszerű ágyukat és puskákat a búrok az angolok elleni háborúhoz?**
- a. franciáktól b. németektől c. olaszoktól
- 9. Az angolok által felállított koncentrációs táborokban kiirtották a búrok.....%-át.**
- a. 5% b. 10% c. 15%
- 10. A búr háború angol hőse Robert Baden- Powel hozta létre a**
- a. úttörőmozgalmat b. cserkészmozgalmat c. afrikánermozgalmat

3. A feladat India gyarmati történelméhez kapcsolódik.

15 pont

A Rubicon folyóirat (2021/5-6; 2023/2-3) cikkei és a múlt-kor folyóirat cikke alapján válaszoljatok a kérdésekre!

- a) Melyik városban született Rudyard Kipling, a birodalom emblematikus költője és írója?
.....
- b) Melyik évben járt Viktória királynő, császárnő Indiában?
- c) Minek nevezték a legnagyobb hatalommal felruházott kormányzót a helyszínen Indiában?
.....
- d) Miért volt két fővárosa Indiának a gyarmati időkben? Melyek voltak ezek a városok? (2 pont)
.....
- e) Mikor koronázták Viktória királynőt India császárává?
- f) Sorolj fel négy indiai uralkodói címet! (2 pont)
.....
- g) A szipolyázadásban mikortól vettek részt a kínaiak?
- h) Mikor kezdődött a gyarmati korszak legnagyobb felkelése Indiában?
- i) Sorolj fel 4 mai államot, ami a Brit Kelet-indiai Társaság fennhatósága alá tartozott! (2 pont)
.....
- j) Mi történt 1919-ben Amritszár városában?
- k) Melyik évben jött létre a British Commonwealth?
- l) Hogyan próbáltak a britek védekezni a patkányok ellen, amelyek beköltöztek az 1770 km-es sővénykerítésbe?
.....

4. A feladat India függetlenségéhez kapcsolódik (Történelem 6.)

5 pont

Írjátok a táblázatba az események betűjelét helyes időrendben! A legkorábbi eseménnyel kezdjétek!

- A. kapcsolatfelvétel a Szovjetunióval
- B. Indira Gandhi lett a miniszterelnök
- C. Gandhi halála
- D. az angolok bejelentik, hogy elhagyják Indiát
- E. heves vallási háborúk kirobbanása
- F. az alkotmány elfogadása
- G. tárgyalások folytatása a függetlenségről
- H. a függetlenség elnyerése

Betűjelek helyes sorrendben:

--	--	--	--	--	--	--	--

Ki volt a brit miniszterelnök India függetlenségének a kikiáltásakor?

6. A feladat Indiához, Kőrösi Csoma Sándorhoz kapcsolódik.

5 pont

A Földgömb folyóirat cikke segítségével párosítsátok a fogalmakat, kifejezéseket, neveket a rájuk vonatkozó állítással! Írjátok a kipontozott részre a fogalom betűjelét! *Nem tudsz minden fogalmat, felhasználni!*

	fogalmak, meghatározások betűjele
1. Zangla :	a) Kőrösi Csoma Sándor feltételezett lakóhelye
2. 26 láb :	b) Baktay Ervin azonosította Kőrösi-Csoma Sándor tibeti lakhelyét
3. Szangye Püncog:	c) tibeti buddhista
4. Milyen esemény történt Csoma szobája mellett? :	d) 5 ló 3 túrázó
5. Mi történt 1928-ban?	e) lánykérés
	f) ilyen magas a palota
	g) középkori evőeszköz

7. A feladat Ausztrália és Új-Zéland történetével kapcsolatos.

10 pont

Húzzátok alá a két lehetőség közül azt, amelyik igazá teszi a mondatot!

- a) James Cook Ausztrália birtokba vett keleti területeit **Queenslandnek/Dél-Walesnek** nevezett el.
- b) Az első kolónia **Port Jacksonban/Port Macquarie-ben** volt.
- c) Január 26-án emlékeznek meg Ausztráliában **a sziget felfedezéséről/az első település megalapításáról.**
- d) A fegyenceket szállító hajók vittek magukkal **gyapjút/gyerekeket** is.
- e) **Arthur Philip/James Cook** hajói szállították először a fegyenceket Ausztráliába.
- f) Új-Zélandot **James Cook/Abel Tasman** fedezte fel.
- g) A Hawaii-szigeteket az arra hajózó James Cook **Társaság-szigeteknek/Sandwich-szigeteknek** nevezte el.
- h) Cook első útján az **Endeavour/Resolution** nevű hajón utazott.
- i) Az első fegyenceket szállító hajó **10 hónap/8 hónap** alatt ért Ausztráliába.
- j) 1770-ben a **Botany-szigeteken/Possession-szigeteken** tüzték ki először a brit zászlót a felfedezők.

8. A feladat Ausztrália és Új-Zéland történetéhez kapcsolódik.

10 pont

Keressétek meg a táblázatban elrejtett 10 kifejezést. Bármelyik irány szóba jöhet! A kifejezéseket írjátok a pontozott vonalakra!

S	I	L	A	R	T	S	U	A	A	R	R	E	T	B
K	S	E	L	A	W	L	É	D	J	Ú	G	F	J	O
O	A	B	A	Z	S	G	I	B	O	C	T	E	P	T
R	V	G	A	G	Y	L	R	E	I	T	N	G	R	A
B	E	G	Y	D	Y	A	N	N	A	M	O	Y	U	N
Á	S	Z	G	N	V	P	É	T	E	R	V	E	O	Y
C	O	B	A	Á	É	E	É	C	Í	H	É	N	V	Ö
S	K	U	M	V	H	T	N	T	N	I	L	C	A	B
O	E	J	Ö	Í	U	L	E	T	E	T	A	L	E	Ö
L	H	Y	T	Z	I	Ü	A	R	U	R	X	I	D	L
Á	E	F	E	N	E	S	Z	T	R	R	C	I	N	M
S	S	N	V	O	B	Á	G	N	E	L	E	T	E	B
I	C	S	Z	E	L	S	Ö	F	L	O	T	T	A	P
L	C	G	E	B	M	Y	P	Ö	X	L	I	J	H	N
P	O	R	T	J	A	C	K	S	O	N	E	F	P	A

1.
2.
3.
4.
5.

6.
7.
8.
9.
10.

Összesítő táblázat földrajz

Feladatok	Maximális pontszám	Megszerzett pontszám
1. Két ország	15 pont	
2. Lemeztektonika	10 pont	
3. Indiai cégek	10 pont	
4. India éghajlata	5 pont	
5. India igaz-hamis	5 pont	
6. India szöveg kiegészítés	5 pont	
7. Afrika szöveg kiegészítés	10 pont	
8. Afrika országai	15 pont	
Összesen	75 pont	

Összesítő táblázat történelem

Feladatok	Maximális pontszám	Megszerzett pontszám
1. Afrika gyarmatosítása	10 pont	
2. Angol-búr háború	10 pont	
3. India Rubicon	15 pont	
4. India időrend	5 pont	
5. India hibakeresés	10 pont	
6. Csoma szobája	5 pont	
7. Ausztrália aláhúzás	10 pont	
8. Szókeresés	10 pont	
Összesen	75 pont	

Végső összesítés

Feladatok	Maximális pont	Megszerzett pont
Földrajz	75 pont	
Történelem	75 pont	
Összesen	150 pont	